

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The pre-Roman elements of the Sardinian lexicon
Swanenvleugel, C.

Citation

Swanenvleugel, C. (2025, February 12). *The pre-Roman elements of the Sardinian lexicon*. *LOT dissertation series*. LOT, Amsterdam. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4180290>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4180290>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Arresùmini sardu

Su scopu de custa dissertatzioni est de cumprèndi mellus su contestu e s'ìndula de is linguas chi ddas fueddant in Sardìnnia in sa simana de sa cunchista arromana de s'ìsula. Oindii in Sardìnnia si-nci fueddat sa lingua sarda, chi calat dae su latinu. Intamus, po mesu de unu scrucullu atentu de su bocabolariu sardu fait a agatai arrastus de linguas de sostratu, est a nai, de is linguas preromanas sparèssidas in Sardìnnia cun is chi su latinu at tènniu cuntatu. Sa dissertatzioni est partzida in cinqu partis.³²⁵

Sa primu parti esponit su contestu (capìtulu 1) e su métodu (capìtulu 2) de sa circa. Su capìtulu 1 ndi tratat s'amprosa stòria de sa circa a custa chistioni. Medas fueddus e naturalesas de su sardu ddus ant atribuius a una o prus linguas de sostratu, e po issas linguas ddis ant propostu nàscidas diferentis. Funt a avalorai custas propostas prus ainnantis in sa dissertatzioni, imperendi su métodu cumpostu in su capìtulu 2. Custu métodu incluit s'identificatzioni de fueddus sardus chi calant dae una lingua de sostratu, s'anàlisi de is naturalesas de custus fueddus e s'arricostruzioni de sa preistòria linguistica chi at nàsciu a is fatus linguisticus.

Sa de duas partis achipit s'anàlisi etimològica de 164 fueddus sardus po is chi nc'ant propostu una nàscida de sostratu o po is chi una nàscida latina no est segura. Is fueddus ddus apu cumpartziu a basi de su sentidu insoru in prantas (capìtulu 3), animalis (capìtulu 4), nòminis geogràficus (capìtulu 5), bocabolàriu de massarìtzia (capìtulu 6) e àterus fueddus (capìtulu 7). Cun dònna fueddu s'agatat una mapa chi amostat sa spartzidura de is variantis diferentis suos in Sardìnnia. Si-ndi avalorat po dònna fueddu chi fait una nàscida ipotètica preromana e, si fait, chi nci funt fueddus foras de sa Sardìnnia chi nc'iant a podi essi arrelataus.

In sa de tres partis spriculus si is fueddus sardus, po is chi fait una nàscida de sostratu, si-ndi podint donai un'arvii de is naturalesas de sa lingua preromana dae sa chi nci funt caladas. Su capìtulu 8 si cuncentrat a is sonus de sa lingua: si-nci cunruit ca su sistema fònicu de su sardu preromanu no scistat meda de su

³²⁵ Cust'arresùmini est scritu in sardu campidanesu, chi est sa barietàadi de sa lingua sarda chi connoscu mellus. Po s'ortografia, apu sighiu is *Arrègulas po ortografia, fonètica, morfologia e fueddàriu de sa Norma Campidanesa de sa Lìngua Sarda* (2009), de su Comitau Scientificu po sa Norma Campidanesa de su Sardu Standard.

sistema latinu, e ca no nci funt proas bastantis po sa presèntzia de unas cantu naturalesas preromanas chi ddas ant propostu innantis. Su capìtulu 9 esaminat is proas po is morfemas preromanus supostus. Innantis, cincu prefissus e doxi suffissus nci-ddus ant ascritus a una lingua preromana. De issus, ndi podeus confirmai duus prefissus e cincu suffissus comentis talis. Fintzas si-ndi chistionant is funtzionis grammaticalis de is prefissus **kV-* e **ǵi-* e de su suffissu **-Vr*. No nci funt datus bastantis po nd'apubai is funtzionis de is ateros affissus.

Sa de cuàturu partis castiat su parentiu de sa lingua o de is llinguas preromanas de sa Sardinnia. In su capìtulu 10 si-nd'arrexonat de is propostas de su prus importu mannu de calis llinguas atestadas iant a podi essi arrelatadas cun su sostratu sardu, is chi incluint su pùnicu, su bèrberu, su bascu e s'etruscu. De issus, sa proa de unu sostratu pùnicu parit essi sa prus crara, fintzas ca sa presèntzia fenicia e cartaginesa in Sardinnia est connota de s'antigóriu; su pùnicu ddu chistionant a costau de is llinguas preromanas sardas de su logu fintzas a meda tempus apustis de sa cunchista arromana. Po su nùmeru bàsciu de is fueddus sardus po is chi fait chi siant arrelataus a fueddus bèrberus, est capassu chi tochit a ddus poni in d'unu contestu cartaginesu. Po su chi pertocat su bascu, fait a aguantai sceti cuàturu de is 19 acamentus lessicalis propostus. Custu est tropu pagu po chi no potzaus classificai sa lingua originali de Sardinnia preromana comentis unu parenti de su bascu. Est prus capassu chi su bascu fessit in contactu a solus cun d'una lingua chi a borta sua fut arrelatada a strintu cun d'una lingua preromana de sa Sardinnia. Fait a agatai sceti una corrispondèntzia etrusca, su chi no si depit essi unu spantu casi ca de su bocabolàriu di custa lingua ndi scieus pagu meda. Intamus, nci funt calincunas naturalesas struturalis chi forsis s'etruscu e su sardu preromanu condividiant. Su capìtulu 11 analisat is proas de acàpius intra de su sardu preromanu e de àteras llinguas de sostratu no atestadas, foras de Sardinnia. Si notat ca po calincunus fueddus sardus nàscius de sostratu ddis podeus agatai fueddus arrelataus in àterus logus in su Mediterràneu occidentali, cun d'unu centru de graidadi in sa Spànnia orientali de susu e in sa Frantza de giossu. Istu inditat ca in s'antigóriu nci fut una lingua o una famiglia de llinguas preromanas in cust'arregioni. Issu apicigat giai cun is propostas chi ddas ant fatas prima, de unu "sostratu mediterràneu", mancai lacanau prus a strintu.

Sa de cincu partis (capìtulu 12), a ùrtimu, cuntenit un'arresùmini prus cumpriu de is arresurtaus de sa dissertatzioni e calincunas prospettivas de circa chi si iat a podi fai in su benidori.